

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Etyczne i prawne aspekty badań Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Zaawansowane badania socjologiczne		Cykl dydaktyczny 2024/25	
Specjalność -		Kod zajęć 24ZBSS.21P.03831.24	
Jednostka organizacyjna Wydział Socjologii		Języki wykładowe polski	
Poziom studiów studia drugiego stopnia		Obligatoryjność Obowiązkowy	
Forma studiów studia stacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty podstawowe	
Profil studiów profil ogólnoakademicki			
Koordynator zajęć	Łukasz Rogowski		
Prowadzący zajęcia	Łukasz Rogowski		
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Konwersatorium: 15, Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Przekazanie wiedzy dotyczącej źródeł zasad etycznych i prawnych w badaniach społecznych
C2	Zapoznanie z podstawowymi kodeksami etycznymi w naukach społecznych w zakresie dyscyplin: nauki socjologiczne, psychologia, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, nauki o polityce i administracji.
C3	Zapoznanie z podstawowymi regulacjami prawnymi badań społecznych w zakresie dyscyplin: nauki socjologiczne, psychologia, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, nauki o polityce i administracji.
C4	Przekazanie umiejętności dotyczących przygotowania i koordynowania projektów badawczych pod kątem prawno-etycznym
C5	Uwrażliwienie na pojawiające się w procesie badawczym sytuacje problematyczne pod kątem prawno-etycznym

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna podstawowe regulacje prawne dotyczące prowadzenia badań społecznych	ZBS_K2_W06	Kolokwium pisemne
W2	zna zasady podstawowe regulacje z kodeksów etycznych nauk społecznych w zakresie dyscyplin: nauki socjologiczne, psychologia, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, nauki o polityce i administracji.	ZBS_K2_W06	Kolokwium pisemne
Umiejętności - Student/ka:			
U1	umie przygotować i koordynować projekt badawczy pod kątem regulacji prawno-etycznych	ZBS_K2_U02	Kolokwium pisemne
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	jest gotowy/a do stosowania zasad prawno-etycznych w podejmowanych aktywnościach badawczych	ZBS_K2_K02	Kolokwium pisemne
K2	jest świadomy/a występowania nowych i niespodziewanych sytuacji w procesie badawczym, wpływających na aspekty prawno-etyczne	ZBS_K2_K03	Kolokwium pisemne
K3	jest gotowy/a to koordynowania i współpracy w zespołach badawczych zgodnie z zasadami etyki badawczej	ZBS_K2_K01	Kolokwium pisemne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
-----	-----------------------------	------------------------------	-------------

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Znaczenie regulacji prawno-etycznych we współczesnych badaniach społecznych, etyka proceduralna a refleksyjność etyczna	W1, K2	Konwersatorium
2.	Prawne a etyczne wymiary badań społecznych, podstawowe regulacje prawne dotyczące prowadzenia badań	W1, K1	Konwersatorium
3.	Etyka proceduralna: podstawowe zagadnienia z kodeksów etyki badawczej nauk społecznych w zakresie dyscyplin: nauki socjologiczne, psychologia, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, nauki o polityce i administracji .	W2, K1	Konwersatorium
4.	Wybrane zagadnienia dotyczące etyki badań społecznych i jej stosowania w projektach badawczych: świadoma zgoda, anonimowość i poufność, etyczne aspekty archiwizowania badań	U1, K1, K2	Konwersatorium
5.	Prawno-etyczne aspekty przygotowywania wniosków grantowych i współpracy w zespole badawczym, w tym zagadnienia ochrony danych osobowych	U1, K1, K3	Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Konwersatorium	Dyskusja, Metoda analizy przypadków, Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych), Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Konwersatorium	Zaliczenie odbywa się na podstawie kolokwium pisemnego realizowanego na ostatnich zajęciach. Podczas kolokwium studenci/cki do przedstawionych sytuacji badawczych, wskazujących na problemy etyczno-prawne, rozpisują sposoby ich rozwiązywania. Jednocześnie odwołują się do rozwiązań prawno-etycznych proponowanych w ramach kodeksów i innych dokumentów. Warunkiem przystąpienia do kolokwium jest nieprzekroczenie dozwolonej liczby nieobecności.

Literatura

Obowiązkowa

1. Kodeks Etyki Socjologa, Polskie Towarzystwo Socjologiczne, <https://pts.org.pl/wp-content/uploads/2016/04/kodeks.pdf>
2. Kodeks Etyki Pracownika Naukowego, Polska Akademia Nauk, <https://instytucja.pan.pl/index.php/kodeks-etyki-pracownika-naukowego>
3. Code of Ethics, International Sociological Association, <https://www.isa-sociology.org/en/about-isa/code-of-ethics>
4. Kodeks Etyczny Psychologa, Polskie Towarzystwo Psychologiczne, <https://psych.org.pl/o-ptp/kodeks-psychologa>
5. Kodeks Etyczny Polskiej Akademii Nauk, https://www.paleo.pan.pl/documents/Kodeks_Etyczny_PAN.pdf

Dodatkowa

1. Denzin, N.K., Lincoln, Y.S. (2009), Przedmowa, [w:] "Metody Badań Jakościowych, T. 1", N.K. Denzin, Y.S. Lincoln (red.), Warszawa, s. 1-17.
2. Vainio, A. (2012), Beyond Research Ethics: Anonymity ad Ontology, Analysis and Independence, "Qualitative Research", 13(6), s. 685-698.
3. Iphofen, R. (2011), Ethical Decision Making in Qualitative Research, "Qualitative Research", 11(4), s. 443-446.
4. Tomasz Sowada (2019), Etyka badań w geografii społecznej. Kodyfikacja a praktyka badawcza, "Rozwój Regionalny i Polityka Regionalna", 46, s. 133-145.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Konwersatorium	15
Przygotowanie do zaliczenia	20
Czytanie wskazanej literatury	15
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 50
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
ZBS_K2_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do odpowiedzialnej i zgodnej z zasadami etyki współpracy w zespołach badawczych realizujących badania społeczne
ZBS_K2_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do prowadzenia badań zgodnie z kodeksami etycznymi specyficznymi dla nauk społecznych w zakresie dyscyplin: nauki socjologiczne, psychologia, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, nauki o polityce i administracji
ZBS_K2_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do rozpoznawania zagrożeń dla nauki oraz życia społecznego płynących z niewłaściwego prowadzenia badań społecznych i zapobiegania im
ZBS_K2_U02	Absolwent/ka potrafi zastosować zaawansowaną wiedzę z zakresu nauk socjologicznych do przygotowywania i prowadzenia przedsięwzięć badawczych, także w nieprzewidywalnych warunkach
ZBS_K2_W06	Absolwent/ka zna i rozumie regulacje prawne i etyczne dotyczące prowadzenia badań społecznych w zakresie dyscyplin: nauki socjologiczne, psychologia, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, nauki o polityce i administracji, w tym odpowiedzialności zawodowej i etycznej, kodeksów etycznych, własności intelektualnej, swobód obywatelskich oraz ryzyka i odpowiedzialności związanej z prowadzonymi badaniami